

JEDNIČKA

...nejstarší a přece mladá

ISSN 2336-4181

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí přátelé,

Jedním z témat dnešní Jedničky je „zahraniční zkušenost“ jako součást vzdělání lékaře. Žijeme již naštesti v otevřené době, která nabízí široké spektrum voleb. Můžeme svobodně vyhledávat a cestovat, není třeba doprošovat se souhlasu či dokonce emigrovat, nejsme stavěni před dilemata a více či méně vynucované kompromisy „pustíme tě do zahraničí, ale...“. Takže v první řadě jde dnes o uplatnění vůle, energie a o prověrku motivace každého z nás.

V mém zamyšlení implicitně předpokládám, že hovoříme-li o zahraniční zkušenosti, máme na mysli nějaké profesně relevantní, pokud možno špičkové pracoviště, nikoli sběr jahod ve Španělsku či prázdniny v baru na Kanárských ostrovech (jakkoliv i takové zkušenosti mohou být z různých hledisek určitě také užitečné). A zároveň předpokládám, že onu zkušenost získává připravený a schopný adept

režim a složení studia, přístup učitelů ke studentům (a naopak), rozšíří si svou sociální zkušenost. Vždyť i proto musel Honza do světa na zkušenou. Ovšem vzhledem k tomu, že naše medicínské školství – a naše fakulta, Jednička, obzvláště – patří mezi vysoce kvalitní a že cestovat za mimoškolními informacemi lze bez omezení, je pregraduální studijní pobyt určitě lidsky užitečný, ale profesionálně spíše „hodně prima“ než „zcela nezbytný“. Samozřejmě, že už i při takovém pregraduálním pobytu mohou vzniknout základy dlouhodobé spolupráce, setkání s budoucím „osudovým“ školitelem, nicméně obvykle se dějí věci obvyklé a většina krátkých pobytů zásadní dopad na budoucí kariéru studenta nemá.

Naprostou jinou situací je v případě profesních výjezdů mladých lékařů po promoci či dokonce

ambicí nejen vykonávat, co se mu řekne, ale být i aktivním hráčem, v případě vědeckých projektů jejich spoluvůrcem. Zde se tedy blížíme opačnému konci pomyslné stupnice „prima – užitečné – skvělé – nezbytné“. A právě takové pobyty většinou zásadní profesní dopad mívají (mám na mysli ty, které jsou definovány skutečnými projekty a trvají zpravidla rok či více, nikoliv několikadenní návštěvy). Ukážou nejen, jak lékaři obstojí v silném zavedeném fungujícím týmu, ale prověří i to, jak si dokážou zařídit mimoprofesionální život – existenci v novém prostředí s jeho kulturními a administrativními „jinostmi“. Zahraniční pobyty, kdy host přestává být jen hostem, ale stává se autentickou součástí pracoviště, mívají také opravdu měřitelné výsledky, publikace, další navazující společné projekty, dopad na budoucí rozvoj spolupráce vysílajícího a hostitelského pracoviště. Jistě, ani v takových případech se nemusí zadařit. Ovšem právě tyto opravdu pracovní pobyty prověří kvalitu krajánek komplexně a posouvají je v jejich profesi na kvalitativně vyšší úroveň.

(pokračování na straně 2)

„Jsem hrdý na to, že v současnosti na naší fakultě pracuje několik navrátilců, kteří byli úspěšní ve svých zahraničních misích“ a kteří se svými výsledky podílejí na stírání smyslu dělit pracoviště na zahraniční a tuzemská.“

Ale popořádku. Tedy podle „gradientu“ medik – po promoci – postdok.

Pro medika, stejně tak jako pro kohokoliv jiného, je určitě dobré, získává-li náhled i mimo rámec svého domácího prostředí – může si upravit svůj názor na

hotových postdoků – tedy těch, kteří již ukončili Ph.D. přípravu. Tam si totiž již kandidát pečlivě a fokusovaně vybírá místo podle tematiky a zároveň je alespoň do jisté míry i sám prověřován a vybírán potenciálním hostitelským pracovištěm. Tam je jeho

UK AKTUÁLNĚ

➤ Nedopusťme, aby tank mířil na Kafku, připomněl slavné dílo prezident Gauck

6. května 2014,

<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-15197.html>

Univerzita Karlova jako symbol Evropy, možnosti vědy a jejího ohrožení a v neposlední řadě odvahy užívat vlastního rozumu. Tak během svého projevu, věnovanému z velké části česko-německému soužití, hovořil prezident Spolkové republiky Německo Joachim Gauck o naší alma mater.

➤ Miroslava Oliveriusová novou kvestorkou UK

6. června 2014,

<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-15248.html>

Novou kvestorkou Univerzity Karlovy se stala

Ing. Miroslava Oliveriusová. Na starosti bude mít hospodaření UK, její zastupování v majetkoprávních věcech a řízení vnitřní správy. Po svém nástupu se zařadila mezi několik málo kvestorek – žen, které působí na českých veřejných vysokých školách. Kvestorku v současnosti mají např. Mendelova univerzita v Brně či Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

➤ Ivan Gašparovič obdržel zlatou medaili UK

28. května 2014,

<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-15231.html>

Slovenský prezident doc. JUDr. Ivan Gašparovič, CSc., převzal v Karolinu z rukou rektora Univerzity Karlovy zlatou pamětní medaili UK. Ocenění obdržel za své zásluhy o rozvoj spolupráce a vzájemné porozumění mezi národy. Slovenský prezident ve svém pozdravu zmínil potěšení nad tím, že se mohl

vrátit do prostředí, které mu je blízké a ve kterém strávil část svého profesního života.

➤ Setrvat u vědy v 21. století bude také věci morálky a pevného vnitřního světa, říká oceněný profesor Kvaček

19. května 2014,

<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-15219.html>

Profesoři Robert Kvaček z Filozofické fakulty UK a Jan Svoboda z Akademie věd ČR převzali Medaili za zásluhy o rozvoj vědy z rukou předsedy Učené společnosti ČR, profesora Petra Pokorného. Zasedání 20. valného shromáždění ve Velké aule se účastnil i rektor Tomáš Zima, který udělil Zlatou pamětní medaili UK profesoru Jánovi Vilčekovi. Učená společnost tradičně na svém zasedání propůjčuje také ceny vědeckým pracovníkům do 40 let.

(dokončení ze strany 1)

A je také zajímavé sledovat proces jejich návratu, pokud k němu dojde. Ti, kdo pracovali delší dobu v zahraničí, se shodují, že není obtížný jen odchod a adaptace na novém pracovišti, ale že i návrat může dát dost zabrat. A to z důvodů jak objektivních, tak subjektivních. I na úspěšnosti návratu se totiž podílí nejen vlastní profesní kvalita a kvalifikace, ale také sociální schopnosti navrátilců. Většina přetavuje nabytou zkušenost do nových projektů a posouvá dále hranice tematiky i oboru. Asi se výjimečně nalezne i pár méně úspěšných, kteří v zahraničí dokázali fungovat jako součást zavedeného týmu, ale po návratu nejsou schopni se postavit na vlastní nohy a dávají nevoli ze svého „nedocení“ najevo v historkách „... jó, to v Americe“, případně „... to já bych, kdybych“.

Osobně jsem strávil v zahraničí téměř pět let, která (nepochybně i na vrub starší generaci vlastního vzpomínkovému optimismu) patří k těm, na něž moc rád vzpomínám. A těší mě, že se nejedná jen o uzavřené vzpomínání, ale že navázané spolupráce měly a dodnes mají svůj obsah. Zároveň vím i to, jak může při odjezdu chybět podpora školitele či jak je obtížné vracet se na bídě vybavené pracoviště, které je teprve třeba vybudovat.

Jsem moc rád, že dnes jsme opravdu o hodně dál – technicky i lidsky – než před více než dvaceti třemi lety, kdy jsem vycestoval vůbec poprvé. Zatímco dříve „zahraniční“ znamenalo jaksi automaticky „lepší“, dnes již mnohem víc záleží na konkrétním pracovišti a týmu, kterým si „ozdobíme“ profesní kurikulum. Jsem hrdý na to, že v současnosti na naší fakultě pracuje několik navrátilců, kteří byli úspěšní ve svých „zahraničních misích“ a nyní jsou úspěšní u nás. Jsou to lidé, kteří se svými výsledky podílejí na stírání smyslu dělit pracoviště na zahraniční a tuzemská, ale kteří prostě činí svá stávající domácí pracoviště světovými – publikují ve špičkových mezinárodních časopisech, renomovaní vydavatelé vydávají jejich knihy a na jimi pořádané konference přijíždějí tisíce světových odborníků. Prostě jsou jedničky.

Aleksi Šedo, děkan I. LF UK

V ČÍSLECH

Počty studentů, kteří se v roce 2013 účastnili výměnných stáží

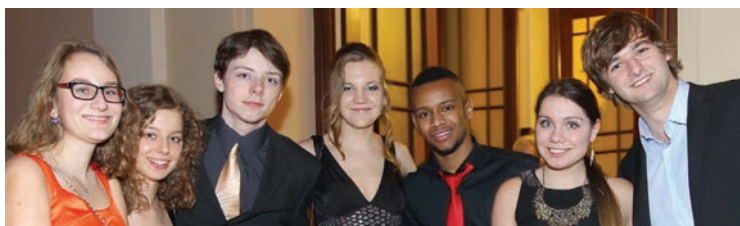
Program	počet vyjíždějících	počet přijíždějících
Erasmus	138	145
IFMSA	69	83
Fond mobility	25	–
Lions Club	16	–
Free movers	7	10
Mezinárodní visehradský fond	–	3
Meziuniverzitní dohody	–	1
Fakultní dohody	–	4

V akademickém roce 2013/2014 vyjelo na studijní pobyt 107 studentů a na praktickou stáž 16. V příštím akademickém roce se zatím chystá vycestovat na studijní pobyt 147 studentů a na praktickou stáž 20.

1 A ZAHRANIČÍ

Erasmus končí, ErasmusPlus začíná

Uvažujete o tom, že byste vyjeli na výměnný pobyt do zahraničí? Přečtěte si, co je nového v programu Erasmus+.

Od akademického roku 2007/2008 až do roku 2013/2014 byl v Evropské unii hlavním programem výměny studentů v oblasti vzdělávání Erasmus, který byl klíčovou součástí Programu celoživotního učení – Lifelong Learning Programme (LLP). Loni v listopadu byl Evropským parlamentem schválen a od 1. ledna 2014 vstoupil nově v platnost ErasmusPlus (Erasmus+), který v sobě zahrnuje všechny dosavadní unijní systémy financování v oblasti vzdělávání a odborné přípravy mládeže. Tedy program celoživotního učení (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), program Mládež v akci a pět programů mezinárodní spolupráce (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink a Program pro spolupráci s průmyslovými zeměmi). Erasmus+ poskytne také, a to vůbec poprvé, finanční prostředky na sport – především na místní úrovni. Na období 2014–2020 byl schválen celkový rozpočet ve výši 14,7 miliardy eur.

Oproti programu Erasmus jsou neoficiálně zatím potvrzeny následující změny v kvalifikačních podmínkách pro jednotlivé mobility:

- Každému studentovi bude umožněno absolvovat studijní pobyt a praktickou stáž v každé úrovni vysokoškolského studia.
- Maximální délka zahraničního studijního pobytu a praktické stáže nebo jejich kombinace byla stanovena na 12 měsíců v každé úrovni studia.
- Minimální délka praktické stáže v každé úrovni studia je snížena ze 3 měsíců na 2 měsíce.

Možnosti zahraničních stáží budou obdobné

S ohledem na skutečnost, že LLP/Erasmus končí definitivně s koncem akademického roku 2013/2014, kdy bude nahrazen programem Erasmus+, byla I. lékařská fakulta postavena před nutností obnovit veškeré bilaterální smlouvy se stávajícími partnery. Loni v létě je proto započala oslovovat a předběžně dojednat pokračující spolupráci i pro následující roky. Naší velkou výhodou při jednáních bylo, že máme víceméně vyrovnané počty vyjíždějících a přijíždějících studentů. Pro srovnání – v kalendářním roce 2012 od nás vyjelo v programu Erasmus 153 studentů do zahraničí a z partnerských univerzit jich k nám přijelo 131. Naproti tomu některé evropské univerzity se potýkají s problémem výrazně vyššího počtu právě těch přijíždějících.

Ke konci akademického roku 2012/2013 se tedy podařilo v rámci výměnného programu v oblasti vzdělávání obnovit celkem 62 bilaterálních smluv se zahraničními partnery. Navíc byla uzavřena nová smlouva s portugalskou Univeršitou do Porto-Instituto de Ciencias Biomédicas. Naopak už nebyla prodloužena smlouva Rhainisch-Westfalesche Technische Hochschule v Aachenu v oboru Zdravotnická technika, který už není na fakultě vyučován. Vzhledem ke kapacitním možnostem bude také nutné snížit počet bilaterálních smluv v oboru Zubní lékařství.

„Erasmus+ poskytne poprvé finance na sport.“

Naše studenty rozhodně můžeme ujistit, že možnosti zahraničních stáží pro ně zůstanou zachovány i v programu Erasmus+ přibližně ve stejném rozsahu, jako tomu bylo v končícím programu Erasmus. Vedení I. lékařské fakulty považuje za mimořádně důležité, aby umožnilo studentům poznat i jiné lékařské fakulty v Evropě, seznámit se s různými systémy organizace zdravotní péče, poznat nové kolegy a vše další, co zahraniční studijní pobyty přináší. Proto bude podpora výměnných programů v oblasti vzdělávání i nadále patřit mezi významné priority.

Otomar Kittnar,
proděkan pro zahraniční studenty a sociální problematiku

➤ **Přijďte nás podpořit na Rock for People**

Letos poprvé se naše fakulta účastní ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou UK jednoho z největších tuzemských hudebních festivalů Rock for People! Ve vědeckém stanu naši studenti veřejnosti ukážou, co se děje v mozku člověka, když si dá pár skleniček alkoholu, jointa nebo užije jinou drogu. Návštěvníci naší expozice si také budou moci vyzkoušet, jak vyšetřovat prsa, dozví se něco o erektilní dysfunkci a na klasické Andule si pak budou moci zkusit, jak náročná je masáž srdce i to, jak dát výboj automatickým externím defibrilátorem. Přijďte nás od 3. do 5. července na letiště Věkoše u Hradce Králové podpořit i vy! Více na www.rockforpeople.cz.

jat

➤ **Zkuste si urgentní medicínu trochu jinak!**

Od akademického roku 2014/2015 otevírá Interní klinika I. LF UK a ÚVN nový povinně volitelný předmět Medicína za mimořádných událostí a krizových situací. Tematicky se soustředí na 3 okruhy – diagnostiku a léčbu úrazů, vysoce nakažlivé choroby a intoxikace. Při výuce bude využito praktických zkušeností lékařů ÚVN, které získali účastí v několika válečných konfliktech (Balkán, Afganistán, Irák), dále různých modelů pro nácvik neodkladných výkonů, izolačních stanů pro vysoce nakažlivé infekce atd. Předmět je určen studentům 5. a 6. ročníku, výuka bude probíhat v ÚVN ve spolupráci s ostatními klinikami. Kurz je rozvržen na dva semestry (6 a 7 90minutových lekcí) a bude ohodnocen třemi kredity. Pro bližší informace pište na: Tomas.Hnatek@uvn.cz.

Tomáš Hnáték

➤ **Jednička v 84 sekundách**

Pokud náhodou nevíte, kolik studentů, učitelů, studijních programů, volitelných předmětů nebo třeba bodů v hodnocení vědy a výzkumu má naše fakulta, pak se podívejte na novou video-infografiku. Najdete ji na úvodní webové stránce fakulty nebo přímo na YouTube:

www.youtube.com/watch?v=gmy9kwFZjmo

Čísla stojí za to a poslech také! 84 sekund se dá vydržet až do konce :)

jat

➤ **MEDialogy o výchově lékařů**

Začátkem června jsme odstartovali nový projekt komunikace nejen s médii – první blok MEDialogů byl věnován výchově lékařů v Čechách. Hlavními diskutéry byli děkan prof. Aleksi

Šedo a MUDr. Jana Mašková z Neurologické kliniky, loňská absolventka fakulty. Publikum, složené z lékařů, novinářů a studentů položilo asi 15 dotazů – všichni se dočkali odpovědi. Akci podpořil svou účastí i náměstek ministra zdravotnictví prof. Josef Vymazal. Do diskuze se aktivně zapojil také prof. Pavel Pařko. Příští blok o závislostech v Čechách je naplánován na 4. listopadu 2014. Všichni jste zváni!

mf

➤ **Ekumenická bohoslužba slova**

Výuku lékařů si lze pouze obtížně představit bez anatomie a anatomii bez pitvy. Ta je naprosto zásadní proto, aby student a budoucí lékař pochopil stavbu lidského těla jako celku i vzájemné topografické vztahy mezi jednotlivými orgány. Pitva by nebyla možná bez ušlechtilých lidí, kteří věnovali to nejintimnější, co mají, své tělo pro výzkumné a výukové účely. Tímto velkorysým darem zachránili životy dalších lidí, kterým budoucí lékaři pomohou, a tak svým způsobem zvítězili nad smrtí. Každý rokem se proto na konci května scházíme, my učitelé anatomie, studenti a rodinní příslušníci našich dárců těl, abychom těchto ušlechtilých lidí vzpomněli a poděkovali jim.

Karel Smetana

➤ **Mistři florbalisté**

Letošní sezóna byla nejúspěšnější v tříleté historii florbalového týmu I. LF UK. Po loňském 4. místě ve Fakultní florbalové lize, které se účastní 16 týmů pražských vysokých škol, náš tým konečně vybojoval mistrovský titul. Po dramatickém semifinále, kde I. LF porazila tým Právnické fakulty 5:1. Nejlepším střelcem byl Honza Chudý (posлуhač 2. ročníku), který v kanadském bodování obsadil 4. místo – za 10 branek a 7 asistencí, v závěsu za ním na 9. místě pak Honza Fidler (posлуhač I. ročníku) – 9 branek a 5 asistencí, posila obrany našeho týmu. Všem hráčům a hráčkám blahopřejeme, přejeme úspěšné složení zkoušek a hezké prázdniny!

jf

➤ **Akademický klub má wifi**

Na léto na chvíli utichne náš Akademický klub, aby nabral nové síly na akce, které pro vás budou opět připraveny od nového akademického roku. Novinkou, která možná potěší přede-

vším studenty, je nově zařízené wifi připojení, které již má „dosah“ v celém klubu. Od září se tedy budeme těšit na všechny stálé i nové návštěvníky. Přijďte jen tak posedět nebo se zúčastnit některé z akcí. Rádi vás uvidíme!

ed

➤ **Rektorský den s cílem Nelahozeves a ZOO Praha**

Ve středu 14. května 2014 se zaměstnanci děkanátu I. LF UK zúčastnili rektorského dne aktivně a strávili všední den na kolech, pěším výletem či návštěvou Zoologické zahrady. Cyklovýlet činil ve výsledku 70 km a jeho cílem, stejně jako cílem nadšených chodců, byl zámek v Nelahozevsi. Přestože bylo poněkud chladné počasí, všichni zúčastnění si den náležitě užili.

ed

➤ **Piknik studentů**

Spolek mediků českých děkuje všem, kteří přišli na Piknik a také letos si vychutnali výborné jídlo, i když nebylo zrovna vydařené počasí. To vše by se neuskutečnilo bez mnoha darů v podobě Děkanského prasátka, Ředitelského guláše a mnoha dalších dobrot od přednostů a přátel fakulty, patří jim všem velký dík!

Těšíme se na další ročník, který bude opět v podobném termínu a snad i při lepším počasí. Nicméně, co by to bylo za piknik, který by byl bez deště...

Zbyněk Vávra

➤ **Přednáška předního světového virologa o HIV**

9. června 2014 zavítal na naši fakultu vzácný host – prof. Hans-Georg Kräusslich. Tento výz-

namný německý odborník na molekulární a strukturální biologii retrovirů, zejména HIV, je profesorem virologie na universitě v Heidelbergu a ředitelem nového Ústavu integrativní medicíny. Jeho přednáška „Getting in and out: HIV-1 spread between cells“ se setkala s velkým zájmem studentů i akademiků; jako poděkování mu děkan prof. Aleksi Šedo předal pamětní list fakulty.

jf

➤ **Nová adiktologická ambulance pro mladistvé**

K 1. červenci 2014 spustila Klinika adiktologie ve spolupráci sVZP dlouho připravovaný pilotní projekt testování nového typu zdravotnického zařízení „ambulance dětské a dorostové adiktologie“. Na modelovém pracovišti, které bylo otevřeno při léčbě u Apolináře, bude testován a vyhodnocen navržený koncept klinického typu víceúčelového ambulantiho adiktologického zařízení pro mladistvé, které se v budoucnu může v případě úspěšného testu stát základem pro vytvoření sítě těchto specializovaných pracovišť na úrovni krajů. Držíme palce!

jf

Diagnóza není víc než právo

„Ukazuje se, že naše fakulta může pomáhat nastavovat trendy a přicházet s novými pravidly, které budou inspirací i pro justici,“ říká MUDr. Mgr. Jolana Těšinová, přednostka Ústavu medicínského práva a veřejného zdravotnictví I. LF UK – jediného akademického pracoviště v ČR, které se komplexně zabývá danou problematikou, a také pracoviště, které se spolupodílelo na vytvoření nové metodiky odškodňování újmy na zdraví.

MUDr. Mgr. Jolana Těšinová

tabulek, které nový občanský zákoník od 1. ledna zrušil?

Přišli jsme se zcela novou filozofií odškodňování, která využívá Mezinárodní klasifikaci funkčních schopností, disability a zdraví, jež umožňuje moderní pohled na podrobné hodnocení poškozeného zdraví a dopadů na konkrétního nemocného. Na pacienta tedy už nenahlížíme skrze jeho diagnózu, ale skrze ztrátu funkčních schopností – tudíž jeho reálný život. S žádostí o spolupráci nás oslovil Nejvyšší soud ČR, protože se dlouhodobě věnujeme vzdělávání zdravotnických pracovníků v medicínském právu a už před řadou let jsme navázali spolupráci se zástupci justice. Ukázalo se, že společná setkání právníků a zdravotnických pracovníků jim pomáhají lépe porozumět komplikovanému zdravotnickému světu a následně i řešit konkrétní kauzy.

➤ A co může taková spolupráce přinést I. LF UK?

Práce na nových postupech při odškodňování újmy na zdraví pro nás neskončily představením metodiky veřejnosti, ale nadále pokračují a budou pokračovat zejména v oblasti přípravy soudních znalců, kteří tato nová pravidla budou aplikovat v praxi. A právě tato školení by měla probíhat pod odbornou garancí naší fakulty. Kromě toho bychom rádi spolupracovali s představiteli Nejvyššího soudu i soudů ostatních při vzdělávání studentů medicíny v právních otázkách. I to ukazuje, že sepětí práva s medicínou může pokračovat dál...

➤... vy sama máte vzdělání medicínského i právní. Pere se to ve vás někdy?

Musím přiznat, že na začátku profesní dráhy to nebylo jednoduché, ale poměrně záhy zvítězila právníká pro-

fese. Specializace na medicínské právo je v mém případě logickým vyústěním kombinace získaného vzdělání – tedy medicíny a práva. A právě díky dvo-

není vůbec jednoduché. Také k tomuto tématu bývají v rámci výuky nejbouřlivější diskuze. Ale většina studentů nakonec vnímá, že to není diktát práva,

„Právo pacienta nebyť léčen je silnější než povinnost lékaře léčit.“

jímu vzdělání mám pro lékaře daleko větší pochopení než kolegové „čisti právníci“, dovedu jim lépe porozumět a právníčinu jim přeložit tak, aby se soustředili na to nejpodstatnější.

➤ Jak tenká je tedy hranice mezi medicínou a právem?

Stanovit přesnou hranici, kde končí medicína a začíná právo, není vzhledem k úzkému sepětí zdánlivě vzdálených oborů možné. Současná situace nutí lékaře, aby se stále více orientovali ve zdravotnických právních předpisech, ale také aby je dokázali aplikovat v praxi při jejich každodenním rozhodování. Doby, kdy postačovala pouze odborná znalost postupů „lege artis“, jsou minulostí. Nicméně pro řadu lékařů jistě není jednoduché přijmout řadu „nových“ právních principů, zejména potom princip nadřazenosti osobní svobody pacienta nad ochranu jeho života a zdraví. Pro lékaře nemusí být snadné akceptovat právo pacienta rozhodnout se i ve svůj neprospěch. Tedy zjednodušeně řečeno, ztotožnit se s tím, že diagnóza není víc než právo.

➤ A uvědomují si to už studenti, kteří mohou jít na medicínu plní ideálů, že budou zachraňovat životy a vy je najednou učíte, že medicína má ustoupit právu?

Vysvětlit studentům, že primát ochrany života a zdraví byl nahrazen primátem vůle pacienta a jeho důstojnosti a že právo pacienta nebyť léčen je silnější než povinnost lékaře léčit,

ale že je to vyústění proměny vztahu mezi lékařem a pacientem, která v moderních demokratických státech v posledních desetiletích probíhá, a přináší s sebou i změnu hierarchie hodnot při poskytování zdravotní péče. Respekt k autonomii vůle pacienta je dnes již nezvratnou i právně vynutitelnou tendencí.

➤ Co vidíte jako největší výzvu, která před medicínským právem stojí?

Výzev pro tuto dynamickou oblast práva je celá řada. Ale za tu jednoznačně největší považuji to, aby medicínské právo bylo vnímáno jako významný regulátor vztahu mezi poskytovateli zdravotní péče a pacienty, ve kterém hlavními hodnotami jsou život, zdraví, právo na sebeurčení. Zároveň ale nesmí být opomenuto, že právo je sice významný regulátor, ale nemůže citlivé vztahy při poskytování zdravotní péče upravit do všech detailů. Důvěru ani respekt člověka k člověku nelze založit právem. Právní předpisy mohou prostor pro ně pouze posilovat nebo redukovat.

➤ Vyučujete i veřejné zdravotnictví, kterého z ministrů zdravotnictví po roce 1989 byste považovala za jedničku?

Mnoho ministrů jsem zažila na vlastní kůži... Jedničku bych ale z pohledu veřejného zdravotnictví nedala žádnému z nich.

jat

CO PRO MĚ ZNAMENÁ

Prof. MUDr. Soňa Nevšimalová, DrSc., Neurologická klinika I. LF UK a VFN

S I. LF UK jsem profesně spjata již 50 let. V r. 1971 jsem po 7letém pobytu na Ústavu klinické biologie a genetiky nastoupila jako sekundární lékařka na Hennerově neurologické klinice, kde jsem od r. 1972 pracovala jako odborný asistent. Poté následovala habilitace a jmenovací řízení v oboru neurologie a od r. 1998 jsem po dobu 8 let tuto kliniku vedla. S radostí mohu říci, že ve všech těžkých životních obdobích mi vedení fakulty bylo vždy oporou – a to i v začátcích mého funkčního období, kdy ke konci

90. let probíhala reorganizace VFN. Nesmírně si cením podpory fakulty nejen v pedagogické, ale i vědecko-výzkumné oblasti a při pořádání mezinárodních i tuzemských setkání. Naprostá většina mých grantových projektů byla organizována prostřednictvím grantového oddělení I. LF. Výraznou podporou vědeckého růstu mladých pracovníků byly v letech 1998–2013 i výzkumné záměry fakulty, transformované nyní do podoby PRVOUK. Díky této finanční podpoře se podařilo vybudovat jednotlivá centra kliniky, usnadnit publikační výstupy a navázat i rozšířit mezinárodní spolupráci.

Jako člen vědecké rady UK jsem mohla sledovat a být hrdá na úroveň uchazečů z I. LF při profe-

sorském řízení, kteří patřili mezi nej kvalitnější, ale i nejpočetnější. Naše fakulta patří k nejproduktivnějším z hlediska publikačních výstupů, grantových projektů i ukončených disertačních obhajob postgraduálních studentů.

Svůj příspěvek zakončím s trochou humoru a vize do budoucnosti: kdykoliv přijede zahraniční návštěva, vedu ji na vyhlídku z malých albertovských schodů a vidím vždy v jejich očích upřímný výraz obdivu nad majestátností a počtem budov našich teoretických ústavů. Kéž bychom oživilí představu vybudování Albertova jako univerzitního kampusu a vnější vzhled našich klinických pracovišť připomínal alespoň zčásti finanční štedrost těch univerzitních. Historický areál Hennerovy neurologické kliniky by si to jistě zasloužil.

■

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Hranice jsou dnes otevřené a do ciziny se běžně jezdí nejen za zábavou či odpočinkem, ale také za prací a získáváním profesních zkušeností. Je vhodné rozšířit si obzory a vyjet na zahraniční stáž už během studia medicíny, nebo je lepší to nechat až na dobu postgraduálního vzdělávání, kdy má člověk konkrétní představu o tom, co chce dělat? A je vůbec nutné poznat, jak se medicína učí a dělá jinde? Přečtěte si, co si myslí vaši kolegové – studenti, klinici i vědci.

Je zkušenost ze zahraničí nezbytnou součástí vzdělávání lékaře/studenta medicíny?

HYDE PARK

Adam Tesař, student 5. ročníku VL

Zahraněční stáž není nezbytnou součástí pregraduálního vzdělání, jelikož výuka na naší fakultě musí nutně zajistit potřebné znalosti i studentům, kteří do ciziny nevyjedou. Nicméně se domnívám, že v dnešní době značné mezinárodní spolupráce zejména na klinickém výzkumu a tvorbě mezinárodních guidelines jsou zkušenosti ze zahraničí nezbytné především pro lékaře na fakultních a centrových pracovištích. Proto je jistě značnou výhodou, pokud studenti absolvují kvalitní zahraniční stáž. Ze své osobní zkušenosti vím, že možnost srovnání vlastních znalostí se zahraničními studenty a příležitost vidět jiný způsob výuky může být novou motivací a inspirací k prohloubení vědomostí, jelikož nové situace nejlépe odhalí naše nedostatky. Nehledě na to, že studenti mající zkušenosti s novými formami výuky ze zahraničí by měli být zapojeni do její modernizace a měli by aktivně pomoci v zavádění těchto postupů i na naší fakultě. Díky tomu by jejich pobyt mohl být přínosný i pro studenty, kteří se do zahraničí na stáž nepodívají.

HYDE PARK

Doc. Michal Zikán, Gynekologicko-porodnická klinika

Jednoznačně ano. U lékaře ji považuji za důležitější než u studenta. Spousta věcí se dá dělat mnoha způsoby – nejde jen o léčbu, ale také o organizaci péče, chování se k pacientům. Pozorováním dění a postupů na jiných pracovištích se nejen můžeme učit, ale poskytujeme nám to i určitou sebereflexi.

HYDE PARK

Prof. Karel Smetana, přednosta Anatomického ústavu

Myslím si, že výjezd do zahraničí není nezbytnou, ale velmi důležitou součástí studia medicíny. Za nezbytný považuji výjezd v rámci postgraduálního vzdělávání, kdy už mladý lékař něco ví a může porovnávat, co v zahraničí dělají lépe. Kromě dlouhodobějších výjezdů je důležitá i účast na odborných konferencích jako součást výměny informací.

HYDE PARK

Martin Zeman, Pavel Homola, studenti 5. ročníku VL

Těžko lze zpochybnit přínos zahraničních stáží pro nabytí odborných zkušeností, nicméně jsme toho názoru, že pro plné využití jejich potenciálu je nutné přehodnotit podmínky jejich přidělování. Prvně by mělo jít o vzdělávání lékaře, nikoli pregraduálního studenta, a to v oboru, kterému se hodlá se zájmem dlouhodobě věnovat. Masová studentská turistika přezdívaná Erasmus a dotovaná z veřejných rozpočtů je v současné formě mrháním penězi. Pregraduální zahraniční stáže by měly být vyhrazeny pro nadané studenty, kteří jsou již dostatečně jazykově vybaveni a zvolí si konkrétní pracoviště na základě jeho lékařských a vědeckých kvalit, nikoliv podle vzdálenosti od pláže či lyžařského areálu, jak tomu dnes často bývá. Taková příležitost by pak měla být studenty vnímána jako odměna za zájem o medicínu a studijní výsledky, čehož lze se stávající kapacitou Erasmu převyšující počet zájemců těžko dosáhnout. Důkazem toho budiž vyhlášení třetího kola výběrového řízení, a to nejen v minulém akademickém roce. Bohužel ani zaujetí zahraničních vyučujících stážujícími studenty není vždy sto-percentní a podepíší jim cokoli, aby jim nepředělávali problémy – vždyť už se stejně nikdy nevidí. Studenti, kteří úspěšně absolvovali stáž v jazyce, v němž s těžší dovedou pozdravit, tak nejsou výjimkou. A nakonec, často dochází k prodloužení celkové doby studia, na což doplácí peníze stát i rodina a student zbytečným oddálením nástupu do zaměstnání, který je u mediků už tak dost pozdní. Chce-li někdo poznávat svět, nechť si to uhradí z vlastní kapsy a mimo dobu studijních povinností. Tedy – zahraniční stáž pro to, aby se jeden stal dobrým lékařem, nezbytná rozhodně není. Může však být přínosem, ale jen za jasně stanovených podmínek, které jsou nyní minimálně v programu Erasmus dodržovány spíše vzácně.

HYDE PARK

MUDr. Zora Mělková, Ústav imunologie a mikrobiologie

Obecně si myslím, že delší studijní či pracovní pobyt v zahraničí je vždy přínosný – člověk získá jinou perspektivu, jiné zkušenosti a jistý nadhled. V Čechách je mobilita lidí relativně malá, takže změna je možná pomalu, přitom v zahraničí je zkušenost z více pracovišť samozřejmostí. Pro magisterské studium medicíny a běžné lékaře nepovažují zahraniční pobyt za nezbytný, ale pro vědeckou a špičkovou práci – teoretickou i klinickou, od postgraduálního studia dál – naopak za naprostou nutnost. Delší pobyt v zahraničí má však i svoje problémy. Je to malá flexibilita pracovních míst na akademických pracovištích – chybí perspektiva a vize. Pracovní podmínky, atmosféra i ohodnocení jsou v cizině stále většinou lepší, člověk se tedy vrací spíše z osobních důvodů. Známe i několik případů, kdy o navrátilce a jeho zkušenosti neměl nikdo zájem (patrně z obavy konkurence, každý chce být jedním králem, což vede k podpoře průměrnosti). A jaké jsou zkušenosti cizinců v Čechách? První odpověď na cokoliv bývá: „It's impossible.“ V USA se hledá, jak dosáhnout určitého cíle a jak vše vyřešit, v České republice je spíše snaha zachovat status quo. A moje osobní zkušenosti? Jde všechno, ale vyžaduje to víc času a energie.

HYDE PARK

Doc. Tomáš Büchler, Onkologická klinika, Thomayerova nemocnice

Zkušenost ze zahraničí je velmi užitečnou součástí pregraduálního i postgraduálního vzdělávání. Sám jsem po promoci pracoval 6 měsíců ve Španělsku a později rok a půl ve Velké Británii a mohu říct, že vědomosti a zkušenosti z těchto pobytů – jak odborné, tak jazykové – využívám doslova každý den. Díky programům, jako byl Erasmus a nyní je ErasmusPlus, v nichž je naše fakulta velmi aktivní, je zkušenost ze zahraničí dostupná velké části našich mediků. Úplně jiná (daleko horší) je situace v předatestačním vzdělávání lékařů. Model, který byl zaveden v České republice, umožňuje jen s obtížemi zajistit povinné cirkulace mladých lékařů na jiných odděleních v rámci jedné nemocnice, o zahraničí ani nemluvě. V této fázi vzdělávání lékařů je přitom přínos zahraničních stáží asi největší, protože mohou být zaměřeny mnohem cíleněji než v pregraduálním období. Vidím zde prostor pro lékařské fakulty, které by časem mohly rozvinout i tento typ programů a pomáhat zájemcům s hledáním zdrojů pro jejich financování!

HYDE PARK

MUDr. Hana Škodová, absolventka I. LF UK, Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze

Nezbytná pro všechny studenty určitě není. Bez zkušenosti ze stáže v zahraničí lze léčit lidi stejně dobře jako s ní. Ale velkou výhodou – kromě zlepšení jazyka, poznání jiné země a vždy trochu jiné medicíny – vidím v tom, že si člověk udělá nadhled, který jinak může chybět. Pozná, že ač se u nás na všechno často nadává, není to vůbec tak zlé, a že ani jinde není nic zadarmo.

(pokračování na straně 6)

HYDE PARK

MUDr. Robert Jůzek, absolvent 1. LF UK, Ortopedická klinika, Nemocnice Na Bulovce

Zahraniční stáž není rozhodně nutnou součástí studia. Ten, kdo ji absoluuje, nenabývá větší hodnoty nebo důležitosti, není kvalifikovanější a znalejší, ale rozhodně získává více zkušeností. Zahraniční stáž je obrovskou možností se něco dozvědět, poznat a naučit se cizí jazyk, který je do budoucna rozhodně nedílnou součástí profesní znalosti lékaře – a to vzhledem k další možnosti vzdělávání a specializace v daném oboru. Osobně jsem rád, že jsem měl tu možnost vycestovat a doporučit to mohu každému. Nelze přesně definovat, čím je stáž důležitá, ale rozhodně vám něco přinese. Závěrem bych podotknul, že nikdy už nebude administrativně jednodušší někam vyrazit než během studia, takže saturace míst pro zahraniční stáže by měla být sto procentní.

HYDE PARK

Michal Žiga, student 5. ročníku VL

Stáž v zahraničí by som nepovažoval za nutnú súčasť vzdelania, pretože čo sa teórie týka, tak po skúsenostiach zo zahraničných stáží môžem potvrdiť, že absolventi 1. lekárskej fakulty sú pripravení dobre teoreticky. Po praktickej stránke si myslím, že znalosť a spôsobilosť našich lekárov v ničom za zahraničnými nezaostáva, práve naopak. Na druhej strane však zahraničnú stáž považujem za vynikajúcu príležitosť ísť a vidieť ako veci fungujú aj inde – spoznať, porovnať, odniesť si to najlepšie a neskôr nadobudnuté poznatky aplikovať aj v domácom prostredí. Vždy je predsa čo zlepšovať a ak chceme napredovať, tak by sme si mali naše horizonty kontinuálne rozširovať – je už len na každom z nás ako.

HYDE PARK

Doc. Pavel Dunder, přednosta Ústavu patologie

Pokud bych měl odpovědět na otázku, jestli je zahraniční zkušenost nezbytná pro úspěšné absolvování studia lékařství a pro to, aby se následně z absolventa stal dobrý lékař, odpověď je ne. Domnívám se, že úroveň našeho pregraduálního i postgraduálního vzdělávání je natolik dobrá, že toto umožní i bez zahraniční zkušenosti. Nezbytnou součástí s ohledem na vzdělávání tedy podle mě není, je však bezpochyby ve všech aspektech obohacující. Nezbytnou se však z mého pohledu stává při snaze posouvat medicínu se vším, co obnáší, vpřed – ať už jde o základní či aplikovaný výzkum nebo například o zavádění nových léčebných a diagnostických postupů. Bez mezinárodní spolupráce si toto lze v některých aspektech a oblastech medicíny představit jen obtížně, přičemž základy takové budoucí spolupráce mohou vzniknout i při stáži během magisterského studia. Celkově je tedy podle mého názoru zahraniční zkušenost vysoce žádoucí a lze ji jen doporučit.

HYDE PARK

MUDr. Adéla Kmočová, absolventka 1. LF UK

Mojí prvú zkušenosť s nemeckou nemocnicou a celkovo s nemeckým štýlom života bola práve zahraničná stáž Erasmus. Že by sa jednalo o niečo nezbytného, ja som si nemyslela až do doby, kedy som vycestovala z rodné krajiny. Nemecko je našim susedným štátom, avšak musím říci, že systém a všechna pravidla, která mají a hlavně dodržují nejen v nemocnicích, je o trochu jiný a příjemně mě překvapil. Když opomenu finanční prostředky, které nemocnice mají na vybavení, chod, lékaře a zdravotní sestry, zaujal mne naprosto profesionální přístup lékařů k pacientům. Například v ambulanci si lékař pacienta při jeho příchodu sám přivede do ordinace, mile ho přivítá, podá mu ruku, představi se mu, zepta se ho, jak se má, co je u něj nového a hlavně, co ho trápí a jak mu může pomoci. A s pacientem si takto povídá klidně půl hodiny. Ač to nesouvisí se šikovností a kvalitou daného lékaře, již takový přístup ve vás vzbudí důvěru. Stejná profesionalita se očekává mezi lékaři navzájem a též ve vztahu lékaře a zdravotní sestry. Tato povolaní se vzájemně respektují a chovají se k sobě s úctou. Abych to shrnula – to, co bychom se od nemeckého systému mohli učit, je profesionální chování, určitá pravidla, která se jednoduše dodržují, a to bez výjimek. Zažít na vlastní kůži něco jiného, než v čem se pohybujeme celý život, není nezbytností, ale je to skvělou příležitostí, která nám může pomoci v naší následující lékařské kariéře. Můžeme o tom slyšet, číst... Ale jak se říká, samotná zkušenost je k nezaplacení.

HYDE PARK

Klára Hakenová, studentka 6. ročníku VL

Podle mého názoru by měl každý, kdo může, vycestovat a poznat „jak se dělá medicína“ v jiných zemích. Je to zkušenost k nezaplacení. Člověk dostane jedinečnou možnost nabytí nových zkušeností z oboru, rozšíření si znalosti a praktikovat teorii v praxi. Každá země je specifická ve výuce medicíny a myslím si, že je dobré rozšířit své obzory o další informace. Osobně jsem navštívila díky organizaci IFMSA Brazílii, kde je medicína na velmi odlišné úrovni než v České republice. Student stážuje v nemocnici jako lékař, má služby a normálně pracuje s pacienty pod kontrolou lékaře – podle mě ideální způsob. Medici praktikují nabyté informace z dopolední výuky ve škole přímo na pacientech. Jsou ideálně připraveni do praxe. Co se týká praktických oborů, dělají stejné věci jako pracující lékaři – např. na gynekologickém oddělení musí každý student porodit několik dětí. Myslím si, že je to velmi promyšlené, protože jak se nejlépe naučíte praktické věci? No tím, že je budete sami dělat. Musím také vyzdvihnout vztah studenta a lékaře, který je úplně úžasný. Lékaři motivují mediky, pomáhají jim, velmi ochotně vše vysvětlí a se vším pomůžou – prostě takový přátelský přístup. I student má pak o milion procent větší zájem. Další věc je, že se naučíte jednat s různými pacienty – např. Brazilci jsou velmi odlišní od Čechů. A v neposlední řadě navážete výborná přátelství, s kolegy budete v kontaktu snad po celou dobu své kariéry, kdykoliv s nimi budete moct konzultovat nějaký problém a získat tak názor „jak se to dělá venku“. Za mě tedy jednoznačně ano. Zahraniční zkušenost je ideální pro rozšíření medicínského pohledu, takže se nebojte a jděte do toho!

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč:

Jana Herinková, 3. ročník ZL

Vzhledem k přípravám na blížící se zkoušku z Farmakologie jsem v květnu objevila v České republice ojedinelou publikaci Farmakoterapie v těhotenství a při kojení. Brzy se pro mě stala při studiu nepostradatelnou, a proto je pro mě jedničkou její hlavní autor MUDr. Jan Vachek.

Prof. Daniela Pelcová, přednosta Kliniky pracovního lékařství

V tomto čísle Jedničky nemohu nezmínout na bývalého děkana 1. LF UK pana docenta Petra Hacha, který nás opustil 24. května 2014. Mám na něj i osobní vzpomínku, když mi ještě jako děkan přišel popřát ke kulatému jubileu. Obdivovala jsem jeho životní energii, protože byl do posledních dnů aktivním členem vědecké rady 1. LF UK a angažoval se ve všech mediích i Asociace kolegů katolických lékařů. Byl renesančním člověkem s obdivuhodným kulturním rozhledem. Miloval hudbu, zpíval a hrál na varhany. Říkal, že má rád sporty s vodou v jakémkoli skupenství. V mnoha ohledech nám může být inspirací a vzorem.

Jana Floriánová, čerstvá absolventka 6. ročníku VL

Jedničku za sebe bych chtěla dát svým spolužákům z 6. ročníku. Nejen těm, co se čerstvě stali lékaři a ke jménu a příjmení mohou připsat čtyři písmena, která vyjadřují 6 let náročného studia, ale také těm, které od cíle dělí ještě nějaká ta státnice. Kromě pochvaly v podobě jedničky bych jim chtěla také popřát, aby jim šlo plnění pracovních cílů stejně dobře, jako zvládali plnění cílů studijních.

Prof. Alois Martan, přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky

Rád bych ocenil práci kolektivu lékařů naší kliniky, kteří se mimo svou rutinní léčebně-preventivní péči o pacienty dokážou věnovat vědecko-výzkumné činnosti. V té pak dosahují vysoké úrovně, a proto své výsledky často prezentují i na mezinárodním fóru v zahraničí. Další jedničku bych rád v budoucnu udělil všem, kteří se snaží pomoci při získávání finančních prostředků pro zdravotnictví a uvědomují si, že jediné tak může být jeho dobrá úroveň zachována, případně ještě zlepšena. Je nutné v co nejkratší době opravit staré budovy, či vystavět nové, obnovit zdravotnickou techniku a vybavení nemocnic.

Staňte se buddíkem a pomozte erasmákům i sobě

Ročně k nám přijíždí na pobyty v rámci programu Erasmus okolo 90 zahraničních studentů. Právě pro ně byl vytvořen Erasmus Students Office (ESO) I. LF UK v Praze, patřící pod Spolek lékařů českých.

Cílem ESO je ulehčit nově přijíždějícím studentům začátky pomocí Buddy programu a zpříjemnit jim pobyt u nás prostřednictvím zajímavých a různorodých akcí – tzv. ESO eventů. Buddy program nabízí „erasmákům“ možnost dostat svého „buddyho“, tedy studenta české paralelky I. LF, který mu pomáhá jak v začátcích, tak v průběhu celého pobytu.

Co takový buddík dělá? Při příjezdu erasmáka vyzvedne, doprovodí ho na adresu ubytování a děkanát, ukáže mu Prahu a jednotlivá pracoviště fakulty či nemocnice. Buddy program je ale výhodný i pro naše studenty. Najdou si kamaráda, se kterým si mohou aktivně procvičovat cizí jazyk.

Mezi pravidelně se opakující akce ESO patří Welcome Party, na které přivítáme erasmáky na naší fakultě. Tato party slouží zároveň k jejich vzájemnému seznámení a vytváření nových mezinárodních přátelství. Dalším eventem je Sightseeing Tour, která zahrnuje prohlídku Staroměstského náměstí, Karlova mostu, Pražského hradu a končí krásným výhledem na město z věže Staroměstské radnice. Během semestru pak střídáme sportovní aktivity – bowling, biliard, paintball či bobování se speciálními prohlídkami – např. s návštěvou čokoládovny, Ghost Tour nebo Matějské pouti – a výlety. Každý semestr stihneme 6 až 7 akcí, na které jsou zváni erasmáci i buddíci.

A co musíte udělat proto, abyste se stali buddíkem?

Studenti české paralelky, kteří se zapojí do Buddy programu a účastní se alespoň tří ESO eventů, získají body navíc pro vlastní žádosti v programu Erasmus a IFMSA, což jim pomáhá dostat se blíž ke své vysněné stáži.

V případě zájmu o zapojení se do Buddy programu nám napište na e-mail eso.1lfuk@gmail.com a uveďte jméno, obor, ročník, znalost jazyků a případné preference národnosti erasmáka. Jedinou podmínkou je být studentem I. LF. Vybírá se a přiřazuje podle pořadí zaslání e-mailů, přičemž se snažíme zohlednit preference daného studenta. Pokud zájeme erasmáka nedostane, je automaticky zapsán do Buddy programu na následující semestr.

Kristína Molnárová,
člen představenstva SMČ,
ESO koordinátor

Blahopřejeme nejen vítězům SVK

„Velmi gratuluji všem – oceněným i neoceňným –, protože dobře víme, že vědu až tak úplně nedělá soutěž, ale dlouhodobá časová a intelektuální investice a také výsledky. Z tohoto hlediska všichni, kteří jste se Studentské vědecké konference zúčastnili, do takové rodiny patříte,“ uvedl děkan Aleksi Šedo při slavnostním vyhlášení výsledků 22. května v Akademickém klubu I. LF UK.

Na již 15. studentské vědecké konferenci bylo prezentováno 66 prací, ze kterých komise vybrala 9 hlavních cen v pěti sekcích. Dvacet prací získalo mimořádné ocenění od sponzorů – Nakladatelství Galén, Nakladatelství Grada Publishing, periodik Zdravotnické noviny a Zdravotnictví a medicína. Sponzorům i zúčastněným děkujeme a vítězům blahopřejeme! Zkuste to za rok také!

Vítězové jednotlivých kategorií

➤ Nelékařské obory – blok I.

Bc. Lada Zlochová, 2. ročník

Školitel: Mgr. Jana Heczková, Ústav teorie a praxe ošetrovatelství

Práce: ECMO (extrakorporální membránové oxygenace) ve fakultní nemocnici Plzeň

➤ Nelékařské obory – blok II.

PhDr. Lenka Čáblková,

3. ročník postgraduálního studia

Školitel: Prof. Michal Miovský, Ph.D., Klinika adiktologie

Práce: Rodičovské výchovné styly a typologie pití alkoholu u dětí a dospívajících

Mgr. Jiří Michalec,

2. ročník postgraduálního studia

Školitel: PhDr. PaedDr. Pavel Harsa, Ph.D.,

Psychiatrická klinika

Práce: Standardizace české verze testu Londýnské věže: analýza položek

➤ Prevence v lékařství

Zuzana Adamčeková, Lenka Fenclová,

5. ročník pregraduálního studia

Školitel: Doc. MUDr. Eva Králíková, CSc.,

Ústav hygieny a epidemiologie

Práce: Světový den zdraví – Edukace veřejnosti se zaměřením na prevenci a význam zdraví

➤ Pregraduální teoretická a klinická

Igor Romanko, 6. ročník pregraduálního studia

Školitel: MUDr. Petr Bušek, Ph.D., ÚBEO

Práce: Expres fibroblastového aktivačního proteinu na CXCR4 pozitivních stromálních buňkách experimentálních gliálních nádorů

➤ Postgraduální klinická – blok I.

MUDr. Antonín Šípek,

4. ročník postgraduálního studia

Školitel: MUDr. Aleš Panczak, CSc., Ústav biologie

a lékařské genetiky

Práce: Heterochromatinové varianty lidského chromozomu 9 a jejich možná souvislost s poruchami lidské reprodukce

➤ Postgraduální klinická – blok II.

MUDr. Petra Nytrvá,

6. ročník postgraduálního studia

Školitel: MUDr. Dana Horáková, Ph.D., Neurologická

klinika a Centrum klinických neurověd

Práce: Neuronální protilátky u pacientů s roztroušenou sklerózou a klinicky izolovaným syndromem

➤ Postgraduální teoretická – blok I.

Mgr. Kateřina Faltusová, 1. ročník postgraduálního studia

Školitel: Prof. MUDr. Emanuel Nečas, DrSc.,

Ústav patologické fyziologie

Práce: Fenotyp krvetvorných kmenových buněk v regenerující krvetvorné tkáni

➤ Postgraduální teoretická – blok II.

Mgr. Kateřina Vaňková,

4. ročník postgraduálního studia I. LF UK

Školitel: Prof. MUDr. Libor Vítek, Ph.D., MBA, ÚLBLD

Práce: Studium antiproliferativních účinků chlorofylu

jat

FACOLTA

ZAHRAIČNÍ STÁŽE NABÍZÍ MNOHÉ

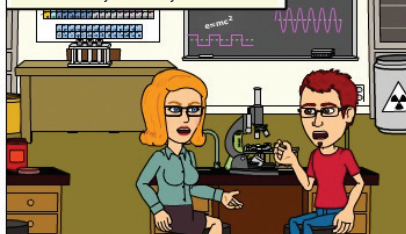
...V AFRICE TRADIČNÍ POSTUPY...

...V ASIÍ ALTERNATIVNÍ METODY...

...V AMERICĚ NEJMODERNĚJŠÍ POZNATKY

...KTERÉ MOHOU POMOCI V PRAXI...

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Přijďte si zlepšit své prezentační dovednosti

Nevíte si rady s tím, jak zvládat negativní projevy posluchačů? Nedaří se vám vždy udržet jejich pozornost? Máte při veřejném vystoupení trému? Nebo byste se „jen“ chtěli zlepšit v přednášení?

Pokud je tomu tak, neváhejte se přihlásit již do čtvrtého cyklu kurzu pedagogického minima nazvaného Prezentační dovednosti, který bude zahájen v září tohoto roku a který vznikl jako iniciativa kolegia děkana. Kurz probíhá ve spolupráci s profesionálním týmem společnosti CASTEAM, který reflektuje současné trendy ve vzdělávání pedagogů.

Postupně zdokonalovaný projekt byl rozšířen na tři úrovně. V tomto roce plánujeme pokračování pro absolventy úrovně I. a II. a zahájení dalšího cyklu pro nové akademické pracovníky.

Obsahem kurzů je:

I. Identifikace vlastního prezentačního potenciálu, osvojení různých stylů vzdělávání dospělých osob a prezentačních dovedností, nácvik profesionálního vystoupení, nalezení a odbourání chyb ve vlastní prezentaci, udržení pozornosti posluchačů, práce s neverbální komunikací a informacemi s důrazem na srozumitelnost.

II. Praktické precizování a nácvik prezentačního procesu – hlubší trénink, zvládnutí role a kompetence prezentujícího, rozklíčování cílové skupiny posluchačů a práce s ní, detailní nácvik neverbální komunikace, práce na „povrchu“ a „podprahu“ verbální komunikace, práce s hlasem, poznání výhod i pastí didaktické techniky a pomůcek, zkrocení trémy, řízená příprava vlastní přednášky či prezentace, interaktivní analytická práce s jednotlivými prezentacemi účastníků, rozbor, zpětná vazba.

III. Hlasový projev pod vedením hlasového pedagoga, sebezprezentace, řeč těla, práce s publikem, zvládnutí negativních projevů ze strany publika, typologie narušitelů a práce s nimi.

Školitelský tým je tvořen několika specialisty na komunikaci, hlasovým specialistou, obrazovým poradcem, kameramanem a projektovým manažerem. Nespornou výhodou je možnost prezentace před skupinou, v některých segmentech s filmovým záznamem a s následnou interaktivní analýzou za účasti celého týmu lektorů i účastníků kurzu.

Vox populi

Jsmen smírně rádi, že důsledná a systematická optimalizace kurzu mj. i za významného přispění ze strany frekventantů – mladých učitelů – je zárukou užitečnosti. Svědčí o tom také výsledky každoročně opakované ankety po ukončení kurzu. Přinášíme některé z nich:

„Děkuji za možnost zúčastnit se kurzu, je úžasné, že fakulta něco takového pro své pedagogy organizuje. Zlepšuje to můj vztah k fakultě jako zaměstnavatelé – jedná se o významný ‚benefit‘ k nevelikému příjmu.“

„Forma výuky a vystupování lektorů bylo na vysoké profesionální úrovni, věnovalo se nám vždy několik osob. Výběr společnosti Casteam hodnotím velmi pozitivně – osobní srovnání nemám, ale podle zprostředkovaných informací známých o výuce prezentace v komerčních firmách vynívá úroveň kurzu velmi nadstandardně.“

„Už v první části se mi kurzy velmi líbily a pomohly mi v práci.“

„Velmi užitečné jsou lekce hlasového pedagoga – zlepšení techniky hlasového projevu má mimo jiné i výstup zdravotně preventivní.“

„Bylo to moc prima, celý kurz, resp. veškeré běhy, které jsme spolu absolvovali, byly velmi přínosné, a vždycky, když od té doby prezentuji nebo učím, tak si na kurz vzpomenu.“

„Moc si vážím toho, že fakulta byla schopna a ochotna tento kurz zorganizovat, byl nejpřínosnějším a nejlépe vedeným, který jsem kdy navštívil.“

„Všechny tři díly kurzu Prezentační dovednosti byly velmi přínosné a domnívám se, že mě výrazně posunuly vpřed.“

„Poslední část byla skvěle vedena, nedocenitelná byla skutečnost, že jsme si vše prakticky zkoušeli a díky malému počtu účastníků ve skupině bylo na každého z nás dostatek času.“

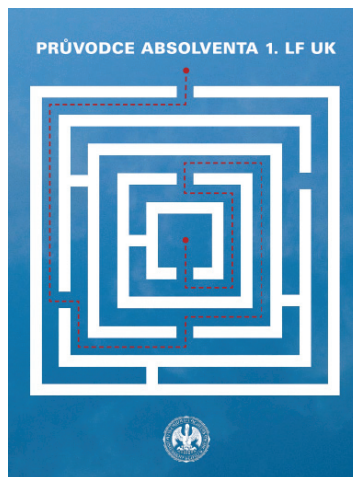
„Oceňuji profesionální přístup lektorů a zároveň velmi vřelý a přátelský přístup. Atmosféra na všech částech byla velice příjemná.“

V závěru bych rád poděkoval emeritnímu děkanovi prof. Tomáši Zimovi i stávajícímu děkanovi prof. Aleksimu Šedovi za plnou podporu, které se mi jako koordinátorovi projektu od obou dostalo. Zvláště bych rád ocenil nesmírně obětavou práci paní Evy Svobodové, jakési spiritus movens všech kurzů, bez jejíhož iniciativního přístupu v řešení řady problémů by nemohly být tak úspěšné.

Pro bližší informace ji můžete kontaktovat e-mailem: eva.svobodova@lfl.cuni.cz, telefonem 224 964 571, případně 732 146 799. Více také viz www.lfl.cuni.cz/prezentacni-dovednosti-pro-pedagogy-i-lf-uk-2014.

Petr Bartůněk, koordinátor projektu

Průvodce pro absolventy současné i budoucí

Naše fakulta připravila pro vás – studenty 6. ročníků – průvodce, který by vám měl pomoci se zorientovat v životě čerstvého absolventa studia medicíny. Doufáme, že vám bude nápomocný při vašich prvních krocích a pomůže vám alespoň částečně ulehčit začátek kariéry lékaře.

Pokud vás po přečtení napadnou další otázky, neváhejte se obrátit na příslušná fakultní oddělení. Promocí vaše spojení s I. LF UK končit nemusí. K našim absolventům se hlásíme s hrdostí a budeme rádi, když to bude platit i naopak.

Více na www.lfl.cuni.cz/pruvodce-absolventa

I. lf uk

Jedničku si přišlo vyzkoušet 137 maturantů

Ve čtvrtek 5. června se již podruhé otevřely dveře I. lékařské fakulty pro středoškoláky, kteří byli přijati bez přijímacích zkoušek na základě jejich vynikajícího studijního průměru. Oproti loňskému úspěšnému ročníku se počet zúčastněných „Jedničky na zkoušku“ ještě zvýšil a nakonec dorazilo 137 studentů.

Vzhledem k většímu zájmu uchazečů byl letos rozšířen výčet zúčastněných pracovišť, na kterých probíhaly prohlídky s představením náplně oboru. Stejně jako loni se zapojily ústavy anatomie, lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky, fyziologie, histologie a embryologie a nově

také Ústav všeobecného lékařství. Vše pod patronací spectabilis děkana Aleksioho Šeda a proděkana Martina Vokurky. Průvodce dělali uchazečům současní studenti fakulty napříč všemi ročníky, kterých se mohli středoškoláci ptát i na méně oficiální okolnosti studia. Na prohlídku dorazili také uchazeči o studium zubního lékařství, kteří si v doprovodu studentů a proděkanky Jany Duškové prohlédli výuku na fantomech.

První ohlasy od zúčastněných středoškoláků byly pozitivní a pro jejich budoucí rozhodování snad i zásadní. Všem zúčastněným tedy ještě jednou děkujeme za perfektní průběh a snahu.

jm

100 let

Pražského sanatoria v Podolí

Historici nemají říkat „kdyby“. Nicméně kdyby nebylo Rudolfa Jedličky (1869–1926), nebylo by sanatorium v Podolí.

R. Jedlička byl nejlepším a nejoblíbenějším žákem zakladatele české vědecké chirurgie Karla Maydla (1853–1903). Ten ho v roce 1901 habilitoval a v době své vážné choroby mu svěřoval vedení kliniky. Když Maydl v roce 1903 zemřel, byl Jedlička po celý rok prozatímním přednostou kliniky a obecně se očekávalo jeho řádné jmenování. Avšak klinika byla svěřena prof. Otakarů Kukulovi (1867–1925). R. Jedlička byl odsunut na fakultní polikliniku, kde ovšem nebyly podmínky pro „velkou chirurgii“, které se chtěl věnovat především. Operoval v různých nemocnicích v Praze i v okolních městech. Jeho postavení se nezlepšilo ani poté, co byl v roce 1907 jmenován mimořádným profesorem. A zřejmě v této době se R. Jedlička, který byl stejně vynikajícím vědcem jako manažerem, rozhodl řešit situaci po svém. Navázal jednání s profesorem architektury ČVUT Rudolfem Kříženeckým (1861–1939) a začali vypracovávat plány sanatoria, které by vyhovovalo všem požadavkům klinické i výzkumné moderní medicíny. O podobné ústavy se zajímal Jedlička již jako medik, znal většinu evropských a prohlédl si i slavnou kliniku bratřů Mayo v Rochesteru ve státě Minnesota.

V červenci roku 1909 zakoupil Jedlička slunečný svah nedaleko Vyšehradu, a již v říjnu založil s.r.o., do níž sám vložil největší obnos. Stavba byla zahájena na přelomu let 1911/1912 a 29. 5. 1914 byl přijat první pacient. V sanatoriu bylo oddělení chirurgické, porodnické a gynekologické, interní, kožní, nervové a oční. V roce 1915 byl otevřen rentgenologický ústav – Jedlička byl zakladatelem naší rentgenologie a radiologie – a v dalším roce ortopedické oddělení. To úzce spolupracovalo s Ústavem pro léčbu a výchovu mrzáků, u jehož založení na přelomu roku 1912/1913 stál také on. V sanatoriu byly moderní prostory pro různé druhy fyzikální léčby i řada specializovaných laboratoří sloužících jak klinickému provozu, tak i výzkumné práci.

Přijela i Marie Curie-Sklodovská

V období meziválečném význam sanatoria, které mělo pověst jednoho z nejlepších v Evropě, významně vzrostl, protože se stal sídlem dvou klinik. V roce 1921 byl Jedlička jmenován řádným profesorem chirurgie a přednostou nově založené II. chirurgické kliniky, která nalezla umístění právě v podolském sanatoriu, protože areál Všeobecné nemocnice byl přeplněn. Od školního roku 1924/1925 zde ze stejných důvodů byla umístěna i II. gynekologicko-porodnická klinika. V roce 1922 získal R. Jedlička i profesuru z rentgenologie a radiologie a také tyto obory vyučoval v sanatoriu. Mimochodem ve dnech 14.–25. 6. 1925 pobývala v sanatoriu Marie Curie-Sklodovská.

V době okupace sloužilo sanatorium příslušníkům SS, byli zde léčeni i představitelé odboje po krutých výsledcích – např. generál Alois Eliáš nebo podplukovník Josef Mašín. Po osvobození se zde zotavovali bývalí vězňové z nacistických koncentračních táborů.

V roce 1946 bylo sanatorium vyvlastněno. Od ledna 1948 byl areál přidělen III. gynekologicko-porodnické klinice a v říjnu téhož roku zde byla umístěna klinika pro péči o novorozence – 1. 3. 1951 byly přeměněny na Ústav pro péči o matku a dítě. Od toho data se odvíjejí soudobé dějiny ústavu.

Ludmila Hlaváčková,
Ústav dějin lékařství a cizích jazyků

1 OBJEKTIVEM

I letos jsme s VFN uspořádali Dětskou pouť.

Vernisáž výstavy
Výtvarného klubu seniorů Prahy 4.

Více fotek z Pikniku mediků najdete na
spolekmedikuceskych.rajce.idnes.cz/Piknik_2014/

Karol Sidon navštívil Akademický klub
a usedl do Křesla pro Fausta.

Děkan 2. lékařské fakulty
profesor Vladimír Komárek byl hostem poslední
předprázdninové besedy Křeslo pro Fausta.

1 V MÉDIÍCH

K výchově lékařů v Čechách se vyjádřilo několik našich odborníků:

➤ **Snažíme se lékaře učit etiku, ale...**

Mladá fronta DNES, 3. června 2014
<http://www.lf1.cuni.cz/document/47467/rozhovordekan-mfdnes.pdf>

➤ **Vzdělání jednoho lékaře stojí 800 tisíc korun**

ČTK, 3. června 2014
<http://www.lf1.cuni.cz/document/47638/2014-46ctk.pdf>

➤ **V pořadu Sama doma (16.–18. 6.) k výchově a etice lékařů profesor Aleksi Šedo,**

profesor Jan Betka, profesor Pavel Klener a profesor Pavel Pařko:

o <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1148499747-sama-doma/214562220600090/video/>
o <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1148499747-sama-doma/214562220600091/video/>
o <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1148499747-sama-doma/video/>

➤ **Peníze na českou vědu: kolik na co a co vše je vlastně věda?**

Euro, Hyde park - podpora výzkumu, 9. června 2014
<http://www.lf1.cuni.cz/document/47845/2014-09-06-dekan-euro.pdf>

ed

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Biochemik Matyáš Krijt vyhrál české kolo FameLab

Výzkum, na kterém pracuje s kolegy v laboratořích I. lékařské fakulty UK, představil biochemik Mgr. Matyáš Krijt ve vědecké soutěži FameLab. Díky třímínutové prezentaci s názvem Pomoc, moč, pomoc vyhrál české kolo a postoupil do mezinárodního semifinálového kola, které se konalo v anglickém Cheltenhamu. Mladý vědec prezentoval způsob monitorování poruch ve slučování purinů, z nichž se skládá DNA. Tyto poruchy se projevují záchvaty, opožděným vývojem, projevy autismu. Jelikož jsou uvedené příznaky společné pro mnoho onemocnění, je důležitá jejich diagnostika. A právě vývoj nové diagnostické metody, která by co nejrychleji a nejspolehlivěji objevila chybu v tvorbě DNA, je základem práce výzkumného týmu. Matyáš Krijt absolvoval bakalářský a magisterský program v oboru biochemie na Přírodovědecké fakultě UK a v doktorském studiu biochemie a patobiochemie pokračuje na I. LF UK.
<http://forum.cuni.cz/IFORUM-15249.html>

red

1 BLAHOPŘEJE

ke květnovým a červnovým životním výročím

prof. MUDr. Vratislavu Schreiberovi, DrSc.,
z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie
a metabolismu I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Petru Štádlrovi, Ph.D.,
z II. chirurgické kliniky – kardiovaskulární chirurgie
I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Jaroslavu Slavíčkoví, CSc.,
z Fyziologického ústavu I. LF UK

doc. MUDr. Dagmar Lincové, CSc.,
z Farmakologického ústavu I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Radanu Brůhovi, CSc.,
ze IV. interní kliniky – kliniky gastroenterologie
a hepatologie I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Zdeňku Halamovi,
z Anatomického ústavu I. LF UK

prof. RNDr. Františku Vítkovi, DrSc.,
z Ústavu biofyziky a informatiky I. LF UK

ed

PUBLIKAČNÍ NOVINKY

Motivační rozhovory v praxi

V posledních 20 letech se motivační rozhovory rozvíjely do respektované metody, jejíž využití přesahuje oblast léčby závislostí. Nová publikace PhDr. Jana Soukupa, Ph.D., který vyučuje na Klinice adiktologie I. LF UK a VFN, popisuje změny chování a ukazuje, jak úspěšně pracovat s motivací. Jádrem textu je seznámení s dílčími technikami a celkovou strategií vedení motivačních rozhovorů. Důraz je kladen na základní vztahový přístup charakterizovaný spoluprací, respektem, zájmem a pomocí klientům hledat vlastní motivaci, nápady a cesty ke změně.

red

Slavnostní křest monografie Speciální chirurgie

Přednosta prof. MUDr. Zdeněk Krška, DrSc., a prof. MUDr. Miroslav Zeman, DrSc., z I. chirurgické kliniky I. LF UK a VFN dne 23. 6. 2014 na Novoměstské radnici pokřtili publikaci pro pregraduální a postgraduální výuku speciální chirurgie, kterou vydalo Nakladatelství Galén. Kniha je nejen zcela zásadní celostátní výukovou monografií pro chirurgické obory, ale i přehledným materiálem prakticky pro všechny obory nechirurgické. Toto vydání je zcela přepracované a zájem o něj je enormní v celé ČR, kde byl titul vždy nejvyužívanějším výukovým materiálem.

jf

ELEKTRONICKÉ INFORMAČNÍ ZDROJE (8)

Národní lékařská knihovna (NLK) produkuje databázi BMČ – Bibliographia Medica Čechoslovaca. Jedná se o jednu z nejužitečnějších domácích databází určenou pro lékaře a zdravotní specialisty. Tato databáze má charakter národní bibliografie a zpřístupňuje přes 700 000 záznamů českých medicínských a zdravotnických časopisů. Protože má bibliografický charakter, nenajdete v ní jen plné texty článků, ale také bibliografické údaje sloužící pro zpětné vyhledání publikací v časopisech, které zpřístupňuje naše knihovna i NLK.

Databáze je volně dostupná z webových stránek Ústavu vědeckých informací uvi.fl.cuni.cz/databaze, stránka NLK www.nlk.cz, popřípadě z Portálu elektronických zdrojů Univerzity Karlovy pez.cuni.cz/prehled/abecedne.php?lang=cs. V případě neúspěšného dohledání plného textu vám může pomoci Referenční oddělení ÚVI, konkrétně sekce Meziknihovní výpůjční služba. Veškeré informace o této službě najdete na uvi.fl.cuni.cz/vypujcni--mvs.

Hana Skálová, Ústav vědeckých informací

X

KALENDÁŘ

➤ **I. LF UK společně s PřF UK prezentují vědu na Rock for People, 3.–5. 7. 2014, Hradec Králové**
<http://www.rockforpeople.cz/>

➤ **Soustředění v Dobronicích pro studenty I. ročníků, 23. srpna–4. září 2014**
Výcvikové středisko Univerzity Karlovy v Dobronicích

➤ **58. výroční sjezd českých a slovenských revmatologů, 17.–20. 9. 2014, Hradec Králové**
Revmatologická klinika I. LF UK a Revmatologický ústav.

➤ **Urology Week 2014 – Urologický týden prevence, třetí týden v září 2014**
Urologická klinika I. LF UK a VFN, Praha 2, Ke Karlovu 6.

➤ **Přednáškový večer Kliniky plastické chirurgie I. LF UK a Nemocnice Na Bulovce, 22. 9. 2014**
Začátek v 17.00 hodin v Lékařském domě, Praha 2, Sokolská 31.

➤ **Křeslo pro Fausta, 25. 9. 2014**
Hostem bude RNDr. Tomáš Hudeček, Ph.D., primátor hl. m. Prahy
Začátek v 17.00 hodin v Akademickém klubu I. LF UK, Faustův dům, Praha 2, Karlovo náměstí 40.

➤ **Přednáškový večer Chirurgické kliniky dospělých 2. LF UK a FN Motol, 29. 9. 2014**
Začátek v 17.00 hodin v Lékařském domě, Praha 2, Sokolská 31.

ed

Jednička

Bulletin I. lékařské fakulty UK
Neprodejné, vychází jako dvouměsíčník.
Ročník: 11, číslo: 3/2014
Redakce: Petr Bartůněk, Eva Davidová, Marie Fialová, Jana Francová, Jana Mašková, Adam Tesař, Jana Tlapáková, Martin Vejražka
Grafické zpracování: Zuzana Kutliková
Fotografie a ilustrace: archivy I. LF UK a autorů příspěvků
Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail: jednicka@fl.cuni.cz
ISSN 2336-4181